

Pedofielen en misbruikplegers

Pedofielen en misbruikplegers

Voorkeur, gedrag en preventie van
seksueel geweld

Jules Mulder

» SWP MEMBERS KRIJGEN MEER! «

- ✓ Gratis verzending
- ✓ Gratis proefabbonementen
- ✓ Persoonlijke aanbiedingen en kortingen

Registreer je boek op swpbook.com/memberclub

» PGMAN-WWLVS-EAUJ5 «

Pedofielen en misbruikplegers

Voorkeur, gedrag en preventie van seksueel geweld

Jules Mulder

ISBN 978 90 8850 864 6

NUR 875/740

© 2019 B.V. Uitgeverij SWP Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, *Stbl.* 351, zoals gewijzigd bij het besluit van 23 augustus 1985, *Stbl.* 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich te wenden tot Uitgeverij SWP (Postbus 12010, 1100 AA Amsterdam-Zuidoost).

Inhoud

Voorwoord	6	
Hoofdstuk 1	Pedofilie	9
Hoofdstuk 2	Seksueel misbruik	21
Hoofdstuk 3	De maatschappij	36
Hoofdstuk 4	Hoe verloopt de weg naar misbruik?	44
Hoofdstuk 5	Grooming	56
Hoofdstuk 6	Manieren van denken	70
Hoofdstuk 7	Cijfers	81
Hoofdstuk 8	Slachtoffers	96
Hoofdstuk 9	Kinderporno	108
Hoofdstuk 10	Behandeling pedofielen en misbruikplegers	123
Hoofdstuk 11	Preventie	142
Ter afsluiting		158

Voorwoord

Er is weinig dat zo veel afschuw oproept als seksueel misbruik van kinderen. En terecht: seksueel misbruik beschadigt kinderen, soms voor de rest van hun leven. De plegers ervan worden gezien als verwerpelijke schurken. Maar omdat misbruik door zoveel emoties omgeven is, kunnen misverstanden, generalisaties en karikaturen over de plegers gemakkelijk ontstaan. Op sociale media, kranten en televisie wordt veel over hen gesproken onder de verzamelnaam: pedofielen. 'Seksueel misbruik wordt gepleegd door pedofielen en alle pedofielen plegen misbruik'. Zo'n uitspraak klopt niet en helpt het seksueel misbruik van kinderen te niet verminderen. Sommige pedofielen plegen misbruik, maar lang niet alle misbruik wordt door pedofielen gepleegd.

In dit boek probeer ik dit misverstand op te heffen door te vertellen over pedofilie, over seksueel misbruik en over het verschil tussen beide. Ik maak daarbij gebruik van mijn ervaringen met pedofielen en plegers van seksueel misbruik die ik in meer dan dertig jaar heb opgedaan als directeur en behandelaar van de forensische polikliniek de Waag en als oprichter van de hulplijn Stop it Now!, waar we mensen met seksuele gevoelens voor kinderen proberen te helpen om misbruik te voorkomen. Een ander doel van dit boek is dat lezers daar uiteindelijk ook meer zicht en grip op krijgen: hoe kan seksueel misbruik zo goed mogelijk voorkomen worden?

In dit boek zal ik eerst over pedofilie spreken, en daarna over seksueel misbruik van kinderen. Het één is een seksuele en emotionele voorkeur, het andere is gedrag. Ik zal steeds spreken over seksueel kindermisbruik en niet over pedoseksueel gedrag. Deze termen worden vaak door elkaar gebruikt en dat is verwarrend. *Pedoseksualiteit* slaat per definitie op misbruik van kinderen onder de 13. Maar seksueel misbruik – waar het in dit boek over zal gaan – betreft alle strafbaar seksueel gedrag waar kinderen onder de 16 jaar bij betrokken zijn. In de hoofdstukken daarna beschrijf ik welke processen er spelen tussen het hebben van seksuele gevoelens en het handelen naar die gevoelens en hoe dit voor pedofielen en misbruikers verschillend kan zijn. Ook de grote groep downloaders van kinderporno en de daarmee samenhangende problematiek komt aan bod. Daarna beschrijf ik kort waar de behandeling van deze mannen zich op richt. Een aantal statistieken mogen ook niet ontbreken. Ik eindig met de preventie van seksueel misbruik en hoe u dit mogelijk in uw eigen situatie of organisatie kunt toepassen.

U zult een aantal mannen beter leren kennen die allen worstelen met hun seksuele gevoelens voor kinderen: Rutger, Chris, Erwin, Erik. Ze bestaan niet echt, maar zijn samengesteld uit de honderden mannen die ik door de jaren heen heb leren kennen. Aan de hand van hun verhalen hoop ik dat u, lezer, meer gaat begrijpen van de motieven, twijfels, worstelingen en stommiteiten van pedofielen en plegers van seksueel misbruik. Ik zal in verband met de leesbaarheid steeds spreken over mannen, hoewel er ook een kleine groep vrouwelijke misbruikplegers is. Zij zullen maar kort aan bod komen, net als jeugdige plegers. Dit boek richt zich voornamelijk op volwassenen mannen met seksuele gevoelens voor kinderen. Met seksueel misbruik en seksueel geweld – begrippen die door elkaar gebruikt worden – wordt hetzelfde bedoeld: fysiek seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Slachtoffers komen in hoofdstuk 8 aan bod, maar nemen in dit boek maar een bescheiden plaats in. Het gaat hier vooral om de (potentiële) pleger, de man die slachtoffers maakt, om meer van hem te gaan begrijpen. Over slachtoffers spreek ik daarom vooral in relatie tot de pleger.

Dit boek is geen wetenschappelijke studie, maar een praktijkboek. Het is bedoeld voor iedereen die meer wil weten over pedofilie en misbruikplegers, in het bijzonder voor mensen die er in hun werk mee geconfronteerd worden: maatschappelijk werkenden, reclasseringswerkers, huisartsen, politiemensen, juristen, et cetera. Het biedt ook veel handvatten voor de preventie van seksueel misbruik, die toepasbaar zijn op scholen, sportclubs en ook thuis. Ik heb geprobeerd de wetenschappelijke inzichten van dit moment te vertalen naar voor ieder herkenbare situaties.

Het staat dan ook niet bol van literatuurverwijzingen. Aan het eind van het boek noem ik bij ieder hoofdstuk enkele belangrijke bronnen waar ik uit geput heb. Ook vermeld ik boeken en tijdschriftartikelen waar u meer informatie zou kunnen vinden over het in het hoofdstuk beschrevene.

Veel dank ben ik ten slotte verschuldigd aan mijn vakgenoten Ellen Janssen en Daan van Beek voor het kritisch lezen en becomingentariëren van het manuscript. Het eindresultaat blijft vanzelfsprekend geheel mijn verantwoordelijkheid.

Ik hoop dat u door het lezen van dit boek uw kennis en begrip van pedofilie en van seksueel kindermisbruik zult vergroten en ook in praktische zin meer te weten zult komen over het voorkomen van seksueel misbruik van kinderen. En ten slotte dat u aan het lezen over dit zware onderwerp ook enig plezier zult beleven.

Jules Mulder

Hoofdstuk 1 **Pedofilie**

“Ik heb eigenlijk maar twee opties: ik krijg een rotleven of een ellendig leven. Dat was mijn conclusie toen ik er niet meer onderuit kon en voor mezelf moest erkennen dat ik pedofiel ben.”

Ik spreek Rutger, 35 jaar oud. Hij woont in een rijtjeshuis in een plaats in de buurt van Leiden. Hij ziet er gezond uit, is 1,80 lang, is sportief en heeft een jeugdige blik in zijn ogen. Hij heeft een goede baan als verpleger in een ziekenhuis, voetbalt in het weekend en gaat graag naar de film.

Toen hij 22 jaar oud was beseftte hij pedofiel te zijn. Daarvoor dacht hij dat hij soms wel fantaseerde over jonge pubermeisjes, maar dat het wel goed zou komen. Maar toen hij over zijn oren verliefd werd op een meisje van elf kon hij zichzelf niets meer wijsmaken: hij was pedofiel. En daarmee stond hij voor de keuze tussen twee levens: een leven waarin hij kon dromen en verlangen naar een kind, maar daar nooit aan toe mogen geven, of daar wel aan toegeven en altijd bang zijn voor de politie, de buurt, en uiteindelijk zelfs voor het kind.

Rutger voelde zich die eerste jaren vooral erg alleen. Hij durfde niet over zijn gevoelens te praten, schaamde zich ervoor en

dacht de enige te zijn die zo in elkaar zat. Maar: hoeveel pedofielen zijn er eigenlijk? En: hoe word je het? Is het aangeboren of aangeleerd? Is het je eigen schuld dat je pedofiel wordt?

Wat is pedofilie?

Naar schatting zijn er in Nederland ongeveer 60.000 mannen met een pedofiele voorkeur. Dat wil zeggen: hun sterkste seksuele interesse gaat uit naar kinderen onder de dertien jaar, pre-puberaal, wat betekent dat er nog geen secundaire geslachtskenmerken zijn, als lichaamsbehairing of borstvorming. Dat is één procent van de mannelijke bevolking. De schattingen variëren wat: in sommige onderzoeken wordt vijf procent genoemd. Maar welke schatting we ook aanhouden, het gaat om een aanzienlijke groep. Ieder jaar zullen er een paar honderd jongeren zijn zoals Rutger die bij zichzelf vaststellen: ik ben pedofiel. Vrouwelijke pedofielen zijn er ook, maar veel minder. Daar kom ik kort op terug in hoofdstuk 2.

Pedofilie, dus een seksuele voorkeur voor pre-puberele kinderen, is maar één manier om naar seksuele variaties te kijken. Het is mensen indelen op hun voorkeur voor een bepaalde leeftijdsgroep. Maar er zijn er vele mogelijkheden. Meest gebruikelijk is dat mensen worden ingedeeld op voorkeur voor geslacht (man, vrouw, beide), maar ook kan het op gedrag (exhibitioneren, SM), op dieren of mensen, voorwerpen of lichaamsdelen (fetisjisme) of op combinaties van deze voorkeuren.

En pedofielen zijn ook geen eenduidige groep. Hun seksuele voorkeur kan uit gaan naar jongens of meisjes of allebei. Naar kinderen van bijvoorbeeld 6 tot 8 jaar, of van rond de 11. Soms kunnen ze daarnaast ook op volwassenen vallen, homo- of heteroseksueel. En binnen de pedofilie is er ook weer een heel scala van mogelijke seksuele interesses. Leeftijd is er daar

maar één van. Waar het om pedofielen gaat kan dat dus variëren van een voorkeur voor 6-jarige stoere jongetjes met donker haar tot 11-jarige meisjes met engelgezichtjes. Het gaat niet alleen om het uiterlijk. Sommige mannen worden verliefd op een kind omdat ze nog onervaren zijn, ‘onbedorven’, of vol energie en spontaan; andere vallen juist wel voor de lichamelijke kenmerken van een kind: klein, onbehaard, hoge stem, geen borsten.

De Canadees Michael Seto, die we vaker tegen zullen komen in dit boek, meent dat je mensen waar het bij de voorkeur in de eerste plaats om een bepaalde leeftijd of lichamelijke ontwikkeling gaat op een doorlopende curve kunt weergeven van een voorkeur voor heel jong tot een voor heel oud. Op heel jonge kinderen vallen maar weinig mensen, daarna komen de pedofielen, die zich seksueel aangetrokken voelen tot kinderen onder de dertien jaar. Pubers (hebefilie; tot een jaar of vijftien) zijn voor meer mensen seksueel aantrekkelijk en heel veel mannen kunnen adolescenten (ephebofilie; tot zo’n zeventien jaar) seksueel aantrekkelijk vinden. De seksuele voorkeur van de meeste mensen is gericht op (jong) volwassenen (teleiofilie). Daarna neemt het aantal weer geleidelijk af. Het belangrijke hiervan is, is dat de curve vloeiend is, het zijn geen blokjes. Seksuele voorkeur is niet te vangen in tussen zes en acht of veertien en zeventien, maar vloeit in elkaar over, daarom wordt ook wel over pedohebefilie gesproken. Ook hebben we het hier over een *sterkste* voorkeur, maar in hun gedrag zijn mensen ook afhankelijk van omstandigheden en sociale invloeden.

Vermoedelijk handelden in het seksueel misbruik in de katholieke kerk veel priesters onder invloed van de macht die ze over pupillen hadden, het verbod op seks en het verkrampt omgaan daarmee vanuit hun celibataire gelofte, het voorbeeld van hun collega’s en het door leiding stilzwijgend goedkeuren van het misbruik van de pupillen die aan hun

zorg waren toevertrouwd. Vermoedelijk was maar een deel van de misbruikplegers ook pedofiel.

Het grote verschil tussen pedofilie en veel andere afwijkende seksuele voorkeuren is dat het een ongelijkwaardige relatie betreft. De volwassene heeft per definitie meer overzicht, macht en kennis dan het kind en daarmee kan er geen sprake zijn van wat *informed consent* wordt genoemd. Door zijn afhankelijkheid en gebrek aan inzicht in lange termijn consequenties kan het kind geen afgewogen beslissing nemen om de intieme en seksuele relatie al dan niet aan te gaan. Daarom is het ook strafbaar en wordt het maatschappelijk verwerpelijk gevonden als er gehandeld wordt naar de voorkeur.

De jonge pedofiel merkt rond zijn veertiende jaar dat hij anders is dan zijn leeftijdgenoten en dat hij jonge kinderen het aantrekkelijkst vindt. Mogelijk twijfelt hij nog een tijd en hoopt dat het overgaat, maar als hij twintig is moet hij erkennen dat hij pedofiel is. Dat veroorzaakt bijna altijd een crisis. Hij zal niet snel hulp vragen, hij zwijgt over zijn voorkeur en trekt zich terug. Als je zou praten over je pedofilie wordt dat al snel gelijk geschakeld met het handelen ernaar, met seksueel misbruik.

Met enige regelmaat komen zaken in het nieuws rond seksueel misbruikplegers die na een gevangenisstraf vrijkomen waarbij dat in hun woonomgeving grote onrust teweeg brengt. Steevast worden zij pedofielen genoemd, hoewel dat lang niet altijd het geval is. Maar de jonge pedofiel, die moet leren omgaan met zijn 'verboden' voorkeur, wordt erg angstig van dat soort berichten, isoleert zich en ziet zichzelf dikwijls ook als slecht, mislukt, waardeloos. Hij moet een manier vinden om te gaan met zijn seksuele voorkeur, met de strafbaarheid van het handelen naar zijn voorkeur en met de veroordelende maatschappij.